

MŮJ ROK

1955

Můj rok 1955

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

Irena Tatíčková
Můj rok 1955 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

OBSAH

Úvodem	4	Architektura	88
Co hýbalo světem	20	Československý svět	96
Móda	28	Sport	131
Kultura	38	Z kronik	136
Literatura	40	Věda a technika	140
Film	54	Kalendárium 1955	158
Hudba	72	Zdroje	200
Výtvarné umění	78		

ÚVODEM

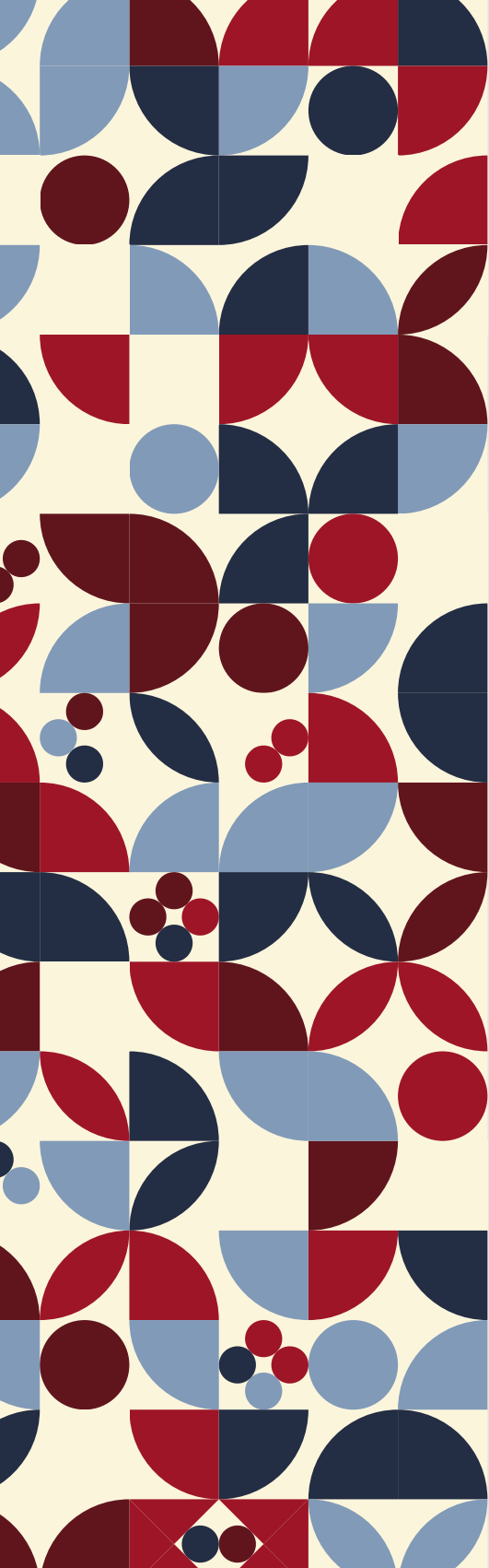
Rok 1955 byl zvláštní. Studená válka, všudypřítomná atomová hrozba visící nad bipolárním světem, šed' každodennosti v totalitním státě, kde už jen málokdo věří v lepší zítřky. Na druhou stranu se zdá, jako by se hlásilo pomyslné předjaří a ledy kruté zimy začínaly pomalu tát. Diktátoři Stalin a Gottwald jsou už dva roky po smrti, politické čistky se konají dál, ale totalitní moc jako by ztrácela na razanci.

SRN vstupuje do NATO, vzniká Varšavská smlouva, ale SSSR konečně oficiálně ukončuje válečný stav s Německem. Evropa je definitivně rozdělena mezi západní a východní blok, ale tento stav je zároveň svým způsobem osvobozující. Daný status quo dodává Evropanům jakousi jistotu, že lepší už to nebude, ale snad už to nebude ani horší...

Čechoslovákům se dva roky po měnové reformě stále nedaří po materiální stránce příliš dobře, ale přece jen ceny některého zboží postupně klesají. Čím dál tím víc rodin si může pořídit elektrickou pračku nebo chladničku. Nastává první boom televize.

Móda usedlých pánských vlněných obleků a nevýrazných dámských kostýmů přetrvává, ale právě v roce 1955 přichází Dior s novým modelem „A“, který zvýrazňuje ženskou siluetu, a světová móda je coby apolitická záležitost opatrně přijímána i u nás. Časopis *Žena a móda* zvyšuje prodejní náklad. Současné hudbě stále dominují swing a nevýrazné žánrové nahrávky, ale růžky už vystrkuje rokenrol, Elvis Presley poprvé vystupuje v televizi a Bill Halley nahrává *Rock Around The Clock*.

Československý rok 1955 je bezesporu spojen s I. celostátní spartakiádou. Byla to pochopitelně monstrózní prorežimní propagační akce, která měla nahradit dříve oblíbené sokolské slety, ale je třeba přiznat, že pro mnohé byla vítaným zpestřením každodenního života. Lidé se scházeli a nacvičovali, těšili se do Prahy, nechali se okouzlit ohromující velkolepostí vystoupení.

Stránka pro tebe

PF 1955

ROK 1955 PODLE JINÝCH KALENDÁŘŮ

Gregoriánský kalendář	1955 (MCMLV)
Arménský kalendář	1404
Asyrský kalendář	6705
Barmský kalendář	1317
Bengálský kalendář	1362
Berberský kalendář	2905
Buddhistický kalendář	2498
Byzantský kalendář	7463 –7464
Čínský kalendář	4653–4654, rok Kozy
Etiopský kalendář	1947–1948
Hebrejský kalendář	5715–5716
Íránský kalendář	1333–1334
Islámský kalendář	1374–1375
Japonský kalendář	30. rok éry Šōwa
Javánský kalendář	1886–1887
Korejský kalendář	4288
Thajský solární kalendář	2498

ČÍSLA A STATISTIKY

DEMOGRAFIE

Počet obyvatel Československé republiky:	13 092 570
Z toho v českých a moravských krajích:	9 365 969
Počet narozených dětí v českých a moravských krajích:	167 731
Počet úmrtí v českých a moravských krajích:	93 300
Počet sňatků v českých a moravských krajích:	71 263
Počet rozvodů v českých a moravských krajích:	12 221
Počet absolventů, kteří řádně ukončili vysokoškolské studium:	6 730
(z toho 2 458 studium technického směru a 251 studium uměleckého směru)	
Počet cizinců, kteří navštívili Československo:	8 381
Z toho ze zemí východního bloku:	5 632

Průměrná měsíční mzda (bez JZD): 1 192 Kčs

Průměrný měsíční důchod zaměstnanců: 464 Kčs

Průměrný měsíční důchod družstevníků: 257 Kčs

**Průměrný měsíční důchod samostatně hospodařících rolníků
a spolupracujících členů rodiny: 270 Kčs**

Počet nových bytů předaných do užívání:	50 591
Počet prodaných elektrických praček:	193 564
Počet prodaných domácích chladniček:	21 690
Počet prodaných osobních automobilů:	1 682
Počet prodaných motocyklů:	32 010
Počet prodaných televizorů:	29 143

CENY POTRAVIN, ZBOŽÍ A SLUŽEB (V KČS)

Potraviny

Chléb	2,60/kg
Rohlík	0,30
Rohlík tukový	0,35
Houska	0,40
Cukr kostkový	11,-/kg
Rýže	16,-/kg
Brambory	0,62/kg
Hovězí přední s kostí	18,40/kg
Hovězí zadní bez kosti	25,-/kg
Vepřová pečeně	29,40/kg
Bůček	26,20/kg
Salám šunkový	32,-/kg
Párky	28,-/kg
Sýr eidam 30 % tuku	23,-/kg
Vejce	0,90
Sádlo	36,-/kg
Máslo	42,-/kg
Margarín	21,60,-/kg
Mléko	1,80–2,20/l
Káva zrnková	240,-/kg
Čaj	180,-/kg
Čokoláda	150,-/kg
Marmeláda směs	7,20/kg
Pivo 10°	2,40/l
Víno bílé	22,-/l
Rum 40 %	57,60/l

Cigarety

Memfis, Šárka	0,40/kus
Vřídlo	0,35/kus
Vltava	0,25/kus
Globus	0,22/kus
Lípa	0,20/kus
Letka	0,19/kus
Džunka	0,19/kus
Partyzán	0,16/kus

Oblečení

Pánská košile	46,50
Polobotky pánské	176,-
Oblek pánský vycházkový	505,-
Oblek pánský vlněný	1 180,-
Hubertus pánský	383,-
Pánské ponožky	6,20
Pánský klobouk	66,80
Šaty dámské vlněné	275,-
Šaty dámské z umělého hedvábí	140,-
Dámské punčochy umělé hedvábné	7,40
Dámské punčochy silonové	38,-
Polobotky dámské	156,-

Spotřební zboží

Jízdní kolo	580,-
Rozhlasový přijímač	1 450,-
Šicí stroj	1 450,-
Motocykl Jawa 250	8 800,-

Elektro

Pračka	3 030,–
Barevný televizor	15 200,–
Vysavač	830,–
Kombinovaný sporák	3 560,–
Chladnička s mrazničkou	2 130,–

Energie

Uhlí černé	22,40/q
Uhlí hnědé	16,–/q
Elektřina (světelná sazba)	0,80/kWh
Plyn	0,60/m ³

KULTURA V ČESKOSLOVENSKU

Divadelní scény ve stálém provozu: 70

Kina ve stálém provozu: 3 478

Dokončené celovečerní filmy: 18

Periodický tisk:

- 14 deníků
- 462 týdeníků
- 570 čtrnáctideníků
- 2 366 časopisů včetně závodních, svazových a církevních

ČESKOSLOVENSKÉ STÁTNÍ SVÁTKY V ROCE 1955

- Sobota 1. ledna Nový rok
- Pondělí 11. dubna Velikonoční pondělí
- Neděle 1. května Svátek práce
- Pondělí 9. května Den osvobození Československa Sovětskou armádou
- Pátek 28. října Den znárodnění (1945)
- Neděle 25. prosince 1. svátek vánoční
- Pondělí 26. prosince 2. svátek vánoční

NEJOBLÍBENĚJŠÍ DÍVČÍ JMÉNA

Marie	5 731
Jana	3 783
Alena	3 611
Hana	3 519
Eva	3 464
Věra	2 937
Jaroslava	2 436
Zdeňka	2 418
Anna	2 184
Helena	1 957

NEJOBLÍBENĚJŠÍ CHLAPECKÁ JMÉNA

Jiří	6 199
Josef	4 917
Jaroslav	4 286
Miroslav	3 872
Zdeněk	3 603
Jan	3 450
Pavel	2 999
František	2 838
Petr	2 605
Milan	2 593

Nejčastější příjmení novorozenců

1. Novák	14. Kučera	27. Hájková
2. Nováková	15. Horáková	28. Fiala
3. Svobodová	16. Veselá	29. Králová
4. Novotná	17. Horák	30. Růžička
5. Dvořáková	18. Krejčí	31. Hájek
6. Svoboda	19. Veselý	32. Doležalová
7. Novotný	20. Němec	33. Pospíšil
8. Dvořák	21. Marková	34. Benešová
9. Černý	22. Pokorná	35. Král
10. Černá	23. Němcová	36. Růžičková
11. Procházka	24. Jelínková	37. Kolářová
12. Procházková	25. Pokorný	38. Fialová
13. Kučerová	26. Pospíšilová	39. Navrátilová
		40. Jelínek

NARODILI SE

U NÁS

Petr Koťátko , filozof a spisovatel	12. ledna
Ladislav Vízek , fotbalista	22. ledna
Martin Patříčný , výtvarník a spisovatel	31. ledna
Mikuláš Dzurinda , slovenský politik	4. února
Simona Peková , herečka	13. února
Jana Paulová , herečka	19. února
Václav Koubek , písničkář, harmonikář a herec	2. března
Slavomír Lener , trenér ledního hokeje	10. března
Simona Stašová , herečka	19. března
Halina Pawlowská , spisovatelka a moderátorka	21. března
Milena Steinmasslová , herečka	21. března
Imrich Bugár , diskař maďarské národnosti, olympijský medailista	14. dubna
Vlastimil Vondruška , historik a spisovatel	9. května
Martin Kraus , zpěvák, frontman skupiny Krausberry	15. května
Oldřich Kaiser , herec	16. května

Martin Patříčný

Halina Pawlowská

Mikuláš Dzurinda

Martin Kraus

Jan Hrušínský , herec	9. června
Ivo Šmoldas , publicista, básník, redaktor	23. července
Jiří Pehe , politolog a komentátor	26. srpna
Jaroslava Kretschmerová , herečka	1. září
Ondřej Pavelka , herec	10. září
Veronika Freimanová , herečka	24. září
Václav Upír Krejčí , bavič, herec a spisovatel	13. října
Jan Antonín Pitínský (vlastním jménem Zdeněk Petrželka), básník, spisovatel a divadelní režisér	30. října
Václav Cílek , geolog, klimatolog, spisovatel a filozof	5. listopadu
Jan Vedral , dramatik a teatrolog	20. listopadu
Karel Kolář , atlet – běžec a sprinter, mistr Evropy z roku 1979 († 4. října 2017)	16. prosince
Petr Rímský , písničkář	29. prosince

VE SVĚTĚ

Rowan Atkinson , britský herec a komik	6. ledna
Kevin Costner , americký herec	18. ledna
John Grisham , americký spisovatel	8. února

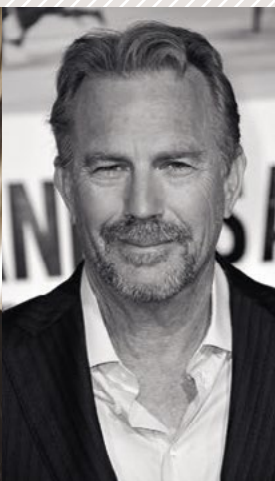
Václav Cílek

Rowan Atkinson

Kevin Costner

John Grisham

Allain Prost , francouzský pilot Formule 1	24. února
Steve (Steven Paul) Jobs , zakladatel firmy Apple, výrazná osobnost počítačového průmyslu († 5. října 2011)	24. února
Ornella Muti , italská herečka a modelka	9. března
Nina Hagen , německá punková zpěvačka	11. března
Bruce Willis , americký herec	19. března
Donatella Versace , italská módní návrhářka	2. května
Mark David Chapman , vrah Johna Lennona	10. května
Homer Simpson , animovaný hrdina	12. května
Michel Platini , francouzský fotbalista	21. června
Zucchero , italský rockový zpěvák a skladatel	25. září
János Bán , maďarský herec	4. října
Bill (William Henry) Gates , podnikatel a filantrop, zakladatel firmy Microsoft	28. října
Whoopi Goldberg , zpěvačka	13. listopadu
Billy Idol , britský zpěvák, skladatel a herec	30. listopadu

Donatella Versace

Billy Idol

Zucchero

Ornella Muti

ROK KOZY

24. LEDNA 1955 – 11. ÚNORA 1956

Koza je spíše plachá a většinou se nechává vést. Je také velmi vnímavá. Se široce otevřenýma očima sleduje zpozzdálí vše, co se v jejím okolí odehrává, ale i přírodu, kterou miluje. Díky zdvižené bradě a mírně vztyčeným rohům působí elegantně a vznešeně. Má ale i sklony k pesimismu a bývá často nespokojená, a tedy i nevypočitatelná. Není divu, když pro ni často zbývá na pastvě jen suchá tráva. To potom nespokojeně pomekává a není radno se ji snažit usměrnit. Někdy dovede být až nepříjemná, a to pak ukáže, že nemá rohy jen na ozdobu...

Člověk narozený ve znamení Kozy se může pyšnit elegantním vzhledem a značnou erotickou přitažlivostí. Jde přitom o půvab jemný a důstojný. Nenápadnou atraktivitu Kozy nejlépe vystihuje přísloví „tichá voda břehy mele“. Koza je velmi obětavá, nechala by se pro druhé krájet, miluje svoji rodinu a domov. Bývá pečující matkou a oddanou partnerkou. A též spolehlivou kamarádkou.

Nelpí zbytečně na penězích a majetku, umí být velkorysá a materiální statky vnímá především jako prostředek k zajištění poklidného života a rodinného zázemí. Není ale příliš samostatná, vinu za nepřízeň vlastního osudu občas ráda hází na ostatní. Zdolávání překážek se spíše vyhýbá a nechává se ráda vést. Přesto dokáže uspět i v šéfovských pozicích, díky rozvážnosti a pracovitosti bývá hodna respektu. A příjemným vystupováním si – i přes občasnou náládovost – dokáže získat druhé.

Šéfové naopak oceňují podřízené narozené ve znamení Kozy. Podávají spolehlivé výkony, jsou vytrvalí a nemají ambice drát se nad ostatní. A především dokážou vlastní nápady též realizovat a s houževnatostí sobě vlastní dotáhnout do konce.

Koza ovšem bývá někdy vrtkavá, na potíže dokáže reagovat značně nedůtklivě a podléhá náladovosti. Málokdy je stoprocentně spokojená, ať už s jinými, či sama se sebou. Svojí podstatou je spíš pesimista. Nejdůležitější je pro ni šťastný a krásný domov, ale i když se jí podaří ho vybudovat, stále přemýšlí, co ještě vylepšit. A stejně přistupuje k vlastní osobě.

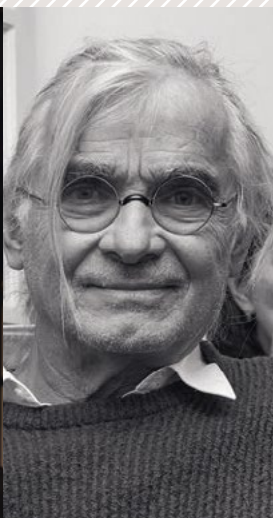
Díky intuici, schopnosti empatie a značné senzibilitě je vynikající partnerkou či partnerem. Protože je v zásadě zdrženlivá, svého vyvoleného dlouho pouze zpovzdálí pozoruje, takže trvá, než protějšek zjistí, na čem u Kozy vlastně je. Rodičovství bere jako celoživotní závazek. A vnoučata, jejichž prarodiče se narodili ve znamení Kozy, mají opravdu štěstí!

Děti narozené ve znamení Kozy bývají nesmělé, proto je třeba je neustále povzbuzovat a nebát se je „dostkat do každé branky, i když se brání“. Ony to později ocení. Díky vrozené váhavosti nemají moc kamarádů, dlouho otálejí s partnerstvím a mají sklony držet se dlouho rodičovského zázemí. Ale když pak založí vlastní rodinu, dokážou vytvořit široké rodinné zázemí pro několik generací.

Bruce Willis

Oldřich Kaiser

Whoopi Goldberg

Steve Jobs

JAK VYCHÁZET S KOZAMI?

Ohleduplně...

- Zbavte je příznačného sklonu k věčné nespokojenosti s vlastní osobou, věnujte jim třeba i přehnanou pozornost a péči. Ocení to.
- Kozy často mečí. Tito lidé bývají věčně nespokojení, ať už k tomu mají pádný důvod, nebo ne. Když toto neškodné hudrování vezmete jako daný fakt, můžete mít s lidmi narozenými ve znamení Kozy docela příjemný vztah.
- V problematických situacích se neostýchejte jim radit a probírat s nimi problémy ze všech stran a buďte jim oporou.

KOZY POD VLIVEM ZEMĚ

V roce 1955, stejně jako o 60 let později v roce 2015 a o 60 let dříve v roce 1895, se v čínském kalendáři a horoskopu cyklicky opakuje ve znamení Kozy element Země. Lidé narození ve znamení Kozy s elementem Země ještě více lpí na lásce a oplývají ještě větší přítulností než ostatní Kozy. Působí atraktivně a vzbuzují nebývalý zájem u opačného pohlaví. Tyto Kozy jsou opravdu velmi mírumilovné a laskavé, negativní rysy znamení jsou u Koz s elementem Země spíš potlačeny.

Lidé narození ve znamení Kozy v roce 1955: Bruce Willis, Jan Hrušínský, Ondřej Pavelka, Oldřich Kaiser, herečky Simona Stašová a Veronika Freimanová, zpěvačky Whoopi Goldberg a Nina Hagen, Bill Gates, Steve Jobs.

V JINÝCH LETECH KOZY SE NARODILI

Mark Twain (1835), Vladimír Škutina (1931), Robert de Niro (1943), Ben Kingsley (1943), Mel Gibson (1956), Matt LeBlanc (1967), Jiřina Bohdalová (1931), Julia Roberts (1967), Nicole Kidman (1967), režisér Jan Hřebejk (1967) a výtvarník David Černý (1967), prozaička Petra Hůlová (1979), hokejista Karel Rachůnek (1979) nebo písničkář Xindl X (1979).

CO HÝBALO
SVĚTEM

Sovětský svaz deset let po skončení druhé světové války definitivně ukončil válečný stav s Německem. • Byla podepsána Varšavská smlouva. • Velmoci se v Ženevě nedohodnou.

KONEČNĚ KONEC VÁLKY!

Ne, to není mylná informace, druhá světová válka sice skončila již o deset let dříve, v Evropě v květnu 1945 a v zámoří v srpnu téhož roku, ovšem teprve 25. ledna 1955 Nejvyšší sověť Sovětského svazu oficiálně ukončil válečný stav s Německem. Zdá se to být tedy akt poněkud formální, nicméně zejména pro stovky německých válečných zajatců v sovětských zajateckých táborech to byla určitě zásadní a dobrá zpráva, protože jim svítla naděje, že se po letech strádání v lágrech na Sibiři a jiných nehostinných místech budou moci vrátit domů. A samozřejmě následně ukončily tento válečný stav i sovětské satelity ve východní Evropě, Československo dne 3. února.

Na počátku roku 1955 došlo tedy vlastně k oficiálnímu potvrzení statu quo v rozdělené Evropě, především v Německu. I tři západní okupační mocnosti – USA, Velká Británie a Francie – zrušily platnost okupačního stavu, z okupačních vojsk se stala vojska spojenecká a z okupačních úřadů zastupitelstva. Spolková republika Německo (u nás tehdy oficiálně nazývaná Německá spolková republika) se mohla konečně coby suverénní stát plně integrovat do nového „západního“ světa a také vstoupit do vojenského společenství NATO. Právě tomu se ovšem Sověti pokoušeli do posledního okamžiku zabránit. Ještě 15. ledna Sovětský svaz důrazně varoval před vstupem SRN do NATO, a dokonce nabízel znovusjednocení Německa s příslibem svobodných voleb. Ne náhodou ve stejných dnech Sověti oficiálně vyhlásili svůj úmysl podělit se o znalosti týkající se využití atomové energie se zeměmi třetího světa, o jejichž přízeň a podporu se Východ a Západ na počátku studené války přetahovaly. Byla to jasná pohrůžka. Sověti si byli velmi dobře vědomi toho, že posílení NATO bude znamenat počátek konce

sovětské vojenské převahy v Evropě a také konec sovětských snah o sjednocení Německa pod vlastní taktovkou.

Nicméně 27. února Spolkový sněm SRN smlouvu o přijetí země do NATO a smlouvu o rozmístění spojeneckých jednotek na západoněmeckém území schválil. Jednalo se vlastně o ratifikaci tzv. Pařížských smluv z roku 1954, ve kterých bylo již vše zmíněné uvedeno. Tomu předcházela čtyřicetihodinová prudká parlamentní diskuze. Většina poslanců (320) sice byla pro přijetí, ale 150 zástupců levicové SPD požadovalo odklad vstupu do NATO a další jednání se Sovětským svazem ve víře, že by se skutečně mohlo podařit celé Německo sjednotit a prostřednictvím svobodných voleb obnovit demokratické zřízení i ve východní části země. Představitelé vládnoucích stran v čele s kancléřem Konradem Adenauerem považovali však tuto představu za naivní a jako jedinou možnost pro zachování míru a prosperity viděli integraci se Západem. Není bez zajímavosti, že právě rok 1955 je také prapočátkem přílivu přistěhovalců, hlavně „gastarbeiterů“ na německé území. Po válce byl v Německu nedostatek pracovních sil, logicky hlavně mužů, a vláda Spolkové republiky proto v prosinci 1955 uzavřela dohodu s Itálií, na jejímž základě do Německa zamířila početná skupina pracovníků z chudých regionů Apeninského poloostrova. Jejich příchod byl vzpruhou zejména pro německé zemědělství, hornictví a stavebnictví, kde byl nedostatek lidí zvláště akutní. Italské přistěhovalce pak následovali především Turci a tento trend pokračoval vlastně celá další desetiletí.

Se Sověty byl tedy oficiálně ukončen válečný stav, i když vztahy mezi SRN a SSSR byly „po odkrytí karet“ na konci února značně napjaté. Teoreticky ale nic nebránilo tomu, aby se tisíce německých válečných zajatců mohly vrátit domů. Sověti však zůstávali i další měsíce k té věci hluchí. Konrad Adenauer

odletěl jednat se sovětským vedením do Moskvy v září, nejdůležitějšími tématy bylo pro SSSR navázání diplomatických styků a pro SRN právě propuštění německých zajatců. Zpočátku se zdálo, že k dohodě nedojde, Sověti odmítali připustit, že bývalí příslušníci wehrmachtu jsou prostí váleční zajatci, označovali je jako vrahy a odsouzené válečné zločince. Protiargument, že sami rudoarmějci se na osvobozených územích dopouštěli zvěrstev na civilistech, neuznávali. Když už hrozilo, že německá delegace Moskvu předčasně opustí, domluvili se přece jen Adenauer a sovětský předseda Rady ministrů SSSR Nikolaj Bulganin mezi čtyřma očima na tom, že Německo naváže se Sovětským svazem diplomatické styky a Sověti propustí 9 628 německých vojáků, kteří byli stále ještě drženi v zajetí. Sovětský svaz tentokrát dohodu opravdu dodržel a poslední Němci opustili sovětské území 7. října téhož roku. Některé scény z jejich příjezdu domů byly pochopitelně srdceryvné. Přeshťastná shledání, ale i definitivně zmařené naděje na návrat manžela, tatínka nebo syna...

VARŠAVSKÝ PAKT

Reakce Sovětů na vstup SRN do NATO na sebe nenechala dlouho čekat. Od 11. do 14. května se ve Varšavě konala konference jim podřízených evropských států, která byla zakončena podpisem smlouvy „o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci“, tzv. Varšavské smlouvy. Albánie, Bulharsko, Německá demokratická republika, Polsko, Rumunsko, Sovětský svaz a Československo tak vytvořily nový válečný pakt. Toto uskupení mělo být od počátku podřízeno sovětským maršálům, smlouva v 5. článku předpokládala vytvoření jednotného velitelství, v článku 6 vznik poradního politického výboru a předpokládala se přítomnost sovětských jednotek na území jednotlivých členských států. Za SSSR podepsali Varšavskou smlouvu ministr zahraničí Vjačeslav Molotov a generál Georgij Žukov, za ČSR předseda vlády Viliam Široký. Prvním vrchním velitelem paktu se stal maršál Ivan S. Koněv, velitel vojsk, která spolu osvobodila v květnu 1945 Prahu,

Největší společná operace Varšavské smlouvy – okupace Československa

a zároveň muž, který o další desetiletí později, v srpnu 1968, dorazil do Prahy znovu v čele armády okupační.

Smlouva byla uzavřena na dobu dvaceti let s tím, že se automaticky prodlužovala o dalších deset let. Vystoupení z ní bylo možné pouze tehdy, když signatář ohlásil takový krok rok předem. Členské státy se sice zavazovaly ke vzájemné pomoci v případě útoku, ale společenství mělo od začátku i útočný charakter. Byly připravovány i ofenzivní plány útoku na západní Evropu.

Varšavská smlouva byla podepsána v květnu, ale už v srpnu vydala sovětská agentura TASS prohlášení o snížení stavu sovětských ozbrojených sil

o 640 000 mužů a snížení stavu ostatních států začleněných k Varšavské smlouvě o 128 000 mužů. Důvody byly samozřejmě hlavně ekonomické, ale tento fakt svědčí i o tom, že sovětské Chruščovovo vedení od horečnatého zbrojení vlastně ustupovalo a v atmosféře politického uvolnění začalo počítat s tím, že komunismus se prosadí ve světě pomocí propagandy a politickými prostředky.

Největší společná operace států Varšavské smlouvy pak proběhla paradoxně na vlastním území. V srpnu 1968 se pět členských států podílelo na okupaci Československa. Šlo o armády SSSR, NDR, Polska, Maďarska a Bulharska. Sovětská armáda pak tzv. dočasně pobývala v ČSSR do června 1991. Dne 30. června 1991 pak byla Varšavská smlouva v důsledku pádu komunistických režimů v Evropě rozpuštěna a skončila – na rozdíl od aliance NATO – na smetišti dějin.

ŽENEVSKÁ SCHŮZKA A CO BUDE DÁL?

Schůzka nejvyšších představitelů čtyř velmocí – USA, Velké Británie, Francie a Sovětského svazu – proběhla 23. července v Ženevě. Jednalo se znovu o evropském bezpečnostním systému a o odzbrojení. Představitel Sovětského svazu Nikolaj Bulganin prohlásil, že největší překážkou sjednocení Německa je revitalizace SRN, čímž narážel především na začlenění Spolkové republiky do NATO, a požadoval stažení všech amerických jednotek z Evropy. Naopak americký prezident Dwight Eisenhower vůbec nežádal stažení všech sovětských jednotek z Evropy. O tom, jak by bylo možné docílit klidného mezinárodního soužití a odstranění nebezpečí horké války, měl jinou představu a navrhoval vzájemnou nerušenou kontrolu vzdušného prostoru, tzv. „otevřené nebe“ (open sky). K tomu měl dobré důvody, protože americké špionážní letouny přelétávaly nad okraji území Sovětského svazu a občas zalétaly i hlouběji do vnitrozemí. To bylo nebezpečné. Sovětský svaz ovšem neměl tak vyspělá letadla jako USA, a neměl tedy možnost skutečné kontroly amerického prostoru. „Otevřené nebe“ tudíž Sověty nezajímalo. Američané zase nebyli

Na začátku léta 1955 se v Ženevě poprvé po deseti letech sešli vrcholní představitelé světových velmocí (Nikolaj Bulganin, Dwight D. Eisenhower, Edgar Faure a Anthony Eden) k jednání o mezinárodně politických vztazích.

ochotni ustoupit ani z Evropy, ani z Německa, ani z Berlína a nechat tento prostor Sovětům napospas.

Mocnosti se tedy definitivně na ničem nedohodly a touto ženevskou schůzkou na dlouhou dobu skončily pokusy obou stran změnit status Německa a zásadní poměry v Evropě.

MÓDA

Christian Dior předvedl oděvy inspirované modelem „A“. • Do módy přišly zkrácené a úzké kalhoty capri. • Se slávou Jamese Deana se rozšířil mezi mládeží zájem o džínové kalhoty. • I do Československa začaly pronikat celosvětové módní trendy.

„A“ PODLE DIORA

Zatímco politici jednali o válce a míru a rozdělovali si mezi sebou sféry vlivu, jeden z největších tvůrců světové módy, pařížský návrhář Christian Dior, v roce 1955 radikálně změnil koncepci módy, když zavrhl svou dřívější linii „H“, charakterizovanou přirozenou šíří ramen a zúženou sukní doplněnou širším páskem, a začal propagovat novou linii, vytvářející siluetu v podobě písmena „A“, typickou úzkými

rameny a rozšiřující se sukní podtrhující ženskost. Měl úspěch! Ještě téhož roku začíná Dior vyučovat na pařížské Sorbonně nový obor *estetika módy*. A přichází s heslem: „Móda je tím, co spojuje dvě nálady, dva duchy, geometrii a jemnost.“

V ateliéru Christiana Diora začíná zároveň jako asistent pracovat Yves Saint Laurent. Věhlas značky Dior je kolosální a sama móda se stává módním trendem!

Nejvyhlášenějším obuvníkem roku 1955 byl bezesporu Roger Vivier, který „obouval“ všechny kolekce pro značku Dior. Boty byly najednou vyšší a podpatek se stále víc přibližoval jehlovému – ten proslavily již zlaté sandály, jež si zvolila královna Alžbeta pro vlastní korunovaci v roce 1953. Ženskost v módě dostala těmito trendy zelenou.

PUCCI CAPRI

Italský módní návrhář Emilio Pucci di Barsento navrhl právě v roce 1955 kalhoty ve zkrácené délce zvané capri, dle ostrova Capri v Neapolském zálivu.

Kalhoty capri jsou považovány za elegantní i v 21. století.

Právě tam Pucci otevřel svůj první butik. Revoluční přitom nebyla jen délka, ale i střih, Pucci byl dle vlastních slov hnán touhou vyprostit ženu ze zajetí škrobených modelů, jeho návrhy obsahovaly jemné linie, které svobodně a přirozeně obtahovaly ženské tělo. Šlo o pohodlné a přitom elegantní oblečení, které okamžitě přijala za své i náročnější klientela. Oblékaly si je filmové hvězdy a v různých vlnách se vracejí do módních trendů dodnes.

DŽÍNY PODLE REBELA BEZ PŘÍČINY

V USA se rozmohla móda přiléhavých džínů. Džínové kalhoty sloužily původně jako pracovní oděv farmářů a honáků krav, ale s fenomenálním úspěchem generačního filmu *Rebel bez příčiny* s odžínovaným Jamesem Deanem po nich zatoužila mládež celého světa. Kontrastu živé modré barvy hrdinových kalhot ve spojení s červenou bundou Harrington využila v reklamě i firma Lee.

ČESKOSLOVENSKÁ MÓDA

S postupnou liberalizací u nás docházelo v polovině padesátých let k uvolnění i v oblasti odívání a návrháři začali akcentovat módní trendy přicházející ze Západu. Móda nebyla tak ideologicky citlivá jako například literatura anebo film, a proto i československé časopisy mohly najednou přinášet zprávy o dění v módním světě za hranicemi ČSSR. V tomto smyslu lze považovat rok 1955 za revoluční.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Můj rok 1955.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.